Міністерство освіти і науки України

Харківський національний університет імені В.Н. Каразіна

Каразінська школа соціальної роботи

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Директор навчально-наукового інституту
соціології та медіакомунікацій

_____ Олена Мурадян

«26» серпня 2026 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Родинні комунікації та методи врегулювання сімейних конфліктів

рівень вищої освіти перший (бакалаврський)
галузь знань 23 Соціальна робота
спеціальність 231 Соціальна робота
освітня програма “Менеджмент соціальної роботи”
вид дисципліни за вибором
навчально-науковий інститут соціології та медіакомунікацій_

2026 / 2027 навчальний рік

Програму рекомендовано до затвердження вченою радою навчально-наукового інституту соціології та медіакомунікацій

“26” серпня 2026 року, протокол № 6

РОЗРОБНИКИ ПРОГРАМИ:
Розділ 1. Родинні комунікації – Вакуленко Світлана Миколаївна, кандидат соціологічних наук, доцент, доцент ЗВО кафедри “Каразінська школа соціальної роботи”
Розділ 2. Методи врегулювання сімейних конфліктів – Сичова Вікторія Вікторівна, доктор наук з державного управління, професор, професор ЗВО кафедри “Каразінська школа соціальної роботи”

Програму схвалено на засіданні кафедри “Каразінська школа соціальної роботи”

Протокол від “26” серпня 2026 року № 1

Завідувач кафедри “Каразінська школа соціальної роботи”

Ірина ЄВДОКИМОВА
(підпис)

Програму погоджено з гарантом освітньої професійної програми “Менеджмент соціальної роботи”

Гарант освітньої професійної програми “Менеджмент соціальної роботи”

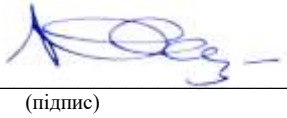

Ірина ЄВДОКИМОВА
(підпис)

Програму погоджено науково-методичною комісією навчально-наукового інституту соціології та медіакомунікацій

Протокол від “26” серпня 2026 року № 1

Голова науково-методичної комісії навчально-наукового інституту соціології та медіакомунікацій

Юлія СОРОКА
(підпис)

ВСТУП

Програма навчальної дисципліни “Родинні комунікації та методи врегулювання сімейних конфліктів” складена відповідно до освітньо-професійної програми підготовки

бакалаврів
(назва рівня вищої освіти)

спеціальності 231 Соціальна робота

Робота протягом семестру здійснюється з використанням платформи ZOOM (режим відеоконференції) для проведення лекційних і семінарських занять, а також LMS MOODLE для проведення семінарських занять і організації самостійної роботи здобувачів.

1. Опис навчальної дисципліни

1.1. Мета викладання навчальної дисципліни

Метою викладання навчальної дисципліни є засвоєння здобувачами теоретичного й практичного матеріалу, що стосується функціонування комунікацій в сім’ї як малій соціальній групі, а також вироблення в здобувачів навичок із попередження, діагностики та врегулювання сімейних конфліктів.

1.2. Основні завдання вивчення дисципліни

Основними завданнями вивчення дисципліни є: 1) ознайомлення здобувачів із проблематикою шлюбно-сімейних відносин на сучасному етапі розвитку суспільства; 2) ознайомлення здобувачів із особливостями міжособистісних стосунків у сучасній сім’ї; 3) засвоєння здобувачами методів регулювання міжособистісних комунікацій у сім’ї; 4) засвоєння здобувачами знань про конфлікти, про нормативно-правове забезпечення врегулювання конфліктів у практичних ситуаціях; 5) набуття здобувачами здатності прогнозувати перебіг сімейних конфліктів, застосовувати ефективні методи вирішення сімейних конфліктів; 6) розвиток в здобувачів здатності генерувати нові ідеї та застосовувати креативний підхід в регулюванні сімейних конфліктів.

1.3. Кількість кредитів – 4

1.4. Загальна кількість годин – 120

1.5. Характеристика навчальної дисципліни	
За вибором	
Денна форма навчання	Заочна (дистанційна) форма навчання
Рік підготовки	
3-й	3-й
Семестр	
5-й	5-й
Лекції	
24 год.	6 год.
Практичні, семінарські заняття	
24 год.	4 год.
Лабораторні заняття	

– год.	– год.
Самостійна робота	
72 год.	110 год.
у тому числі індивідуальні завдання	
20 год.	40 год.

1.6. Перелік компетентностей, що формує дана дисципліна

ЗК 4. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК 11. Вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.

ФК 4. Здатність до аналізу соціально-психологічних явищ, процесів становлення, розвитку та соціалізації особистості, розвитку соціальної групи і громади.

ФК 9. Здатність оцінювати соціальні проблеми, потреби, особливості та ресурси клієнтів, в тому числі на етапі раннього втручання.

ФК 16. Здатність дотримуватися етичних принципів та стандартів соціальної роботи.

1.7. Перелік результатів навчання, що формує дана дисципліна

ПРН 3. Ідентифікувати, формулювати і розв'язувати завдання у сфері соціальної роботи, інтегрувати теоретичні знання та практичний досвід.

ПРН 4. Формулювати власні обґрунтовані судження на основі аналізу соціальної проблеми.

ПРН 10. Аналізувати соціально-психологічні процеси в малих та великих групах.

ПРН 11. Використовувати методи профілактики для запобігання можливих відхилень у психічному розвитку, порушень поведінки, міжособистісних стосунків, для розв'язання конфліктів, попередження соціальних ризиків та складних життєвих обставин.

ПРН 19. Виявляти сильні сторони та залучати особистісні ресурси клієнтів, ресурси соціальної групи і громади для розв'язання їх проблем, виходу із складних життєвих обставин.

1.8. Перелік дисциплін, що передують вивченню даної дисципліни: "Психологія особистості", "Соціологія", "Статистика", "Соціальна психологія", "Конфліктологія", "Психодіагностика", "Методи й технології соціальної роботи", "Соціальна робота з різними групами клієнтів".

2. Тематичний план навчальної дисципліни

Розділ 1. Родинні комунікації

Тема 1. Стан і тенденції розвитку інституту сім'ї в сучасному українському суспільстві

Соціально-демографічні характеристики сучасної української сім'ї: шлюбність, розлучуваність, дітність.

Сімейні цінності громадян України. Ціннісні орієнтації на подружнє та сімейне життя. Плюралізація форм шлюбних об'єднань: порівняльний аналіз ціннісного підґрунтя в Україні та інших європейських країнах. Репродуктивні орієнтації та їхня ціннісна обумовленість.

Актуальні проблеми сучасної української сім'ї. Проблема гендерної нерівності. Проблема насильства в сім'ї. Проблеми, пов'язані з реалізацією виховної функції сім'ї.

Стан і перспективи реалізації сімейної політики української держави. Пронаталістська політика. Соціальна допомога сім'ям. Соціальна робота з сім'ями. Діяльність представників громадянського суспільства в контексті реалізації сімейної

політики.

Сім'я та сімейні відносини в умовах російсько-української війни: виклики та загрози.

Тема 2. Міжособистісні стосунки в сучасній сім'ї

Сім'я як мала соціальна група, її особливості. Рольова структура сім'ї та її взаємодія із міжособистісною структурою. Сімейні ролі. Конфігурації рольових взаємодій.

Стосунки батьки – діти. Методики їхніх досліджень.

Дослідження подружньої сумісності. Міжособистісне сприйняття сімейних ролей. Співпадіння й відмінності рольових уявлень подружжя. Рольова сумісність подружжя.

Тема 3. Комунікації в сучасній сім'ї

Загальна характеристика процесу комунікації. Різновиди комунікації. Порушення сімейної комунікації. Комунікативні бар'єри.

Комунікація та міжособистісні взаємини в сім'ї. Структура комунікацій у сім'ї. Методи вивчення комунікацій у сім'ї.

Розділ 2. Сімейні конфлікти та методи їхнього врегулювання

Тема 1. Сімейні конфлікти та їхні особливості

Сімейні конфлікти як різновид міжособистісних конфліктів. Соціальні та психологічні чинники, що спричиняють виникнення сімейних конфліктів. Специфіка й типології сімейних конфліктів. Стадії сімейних конфліктів. Поведінка подружжя в конфліктних ситуаціях. Ознаки "складних" подружніх відносин. Методики дослідження порушень міжособистісної комунікації в конфліктах шлюбних партнерів. Конфлікти у взаємовідносинах батьків і дітей.

Тема 2. Методи й технології врегулювання та попередження сімейних конфліктів

Врегулювання сімейних конфліктів як форма їхнього вирішення. Способи врегулювання сімейних конфліктів за К. Томасом. Методи врегулювання сімейних конфліктів. Метод сімейної медіації.

Роль психологічної допомоги у врегулюванні сімейних конфліктів. Застосування психокорекційних програм для врегулювання подружніх конфліктів.

Технології запобігання сімейним конфліктам: сімейна психотерапія, сімейне консультування, соціально-психологічні тренінги, підвищення рівня компетентності в сімейних комунікаціях. Технологія інтерактивно-діалогічної сімейно-подружньої взаємодії.

Технології попередження сімейних конфліктів: технологія активного слухання, перефразування, резюмування, віддзеркалення відчуттів.

3. Структура навчальної дисципліни

Назви розділів і тем	Кількість годин			
	денна форма		заочна форма	
	усього	у тому числі	усього	у тому числі

		л	п	лаб.	інд.	с.р.		л	п	лаб.	інд.	с. р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Розділ 1. Родинні комунікації												
Тема 1. Стан і тен денції розвитку інституту сім'ї в сучасному украї нському суспільстві	26	6	6	–	–	14	24	2	–	–	–	22
Тема 2. Міжосо бистісні стосунки в сучасній сім'ї	22	4	4	–	–	14	24	1	1	–	–	22
Тема 3. Комунікації в сучасній сім'ї	22	4	4	–	–	14	24	1	1	–	–	22
Разом за розділом 1	70	14	14	–	–	42	72	4	2	–	–	66
Розділ 2. Сімейні конфлікти та методи їхнього врегулювання												
Тема 1. Сімейні конфлікти та їхні особливості	22	4	4	–	–	14	22	–	–	–	–	22
Тема 2. Методи й технології врегулювання та попередження сімейних конфліктів	28	6	6	–	–	16	26	2	2	–	–	22
Разом за розділом 2	50	10	10	–	–	30	48	2	2	–	–	44
	120	24	24	–	–	72	120	6	4	–	–	110

4. Теми семінарських занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денне	заочне
1	Стан і тенденції розвитку інституту сім'ї в сучасному українському суспільстві	6	2

2	Міжособистісні стосунки в сучасній сім'ї	4	–
3	Комунікації в сучасній сім'ї	4	–
4	Сімейні конфлікти та їхні особливості	4	–
5	Методи й технології врегулювання та попередження сімейних конфліктів	6	2
	Разом	24	4

5. Завдання для самостійної робота

№ з/п	Види, зміст самостійної роботи	Кількість годин	
		денне	заочне
1	Підготовка до семінарських занять	22	10
2	Підготовка індивідуального дослідного завдання	20	40
3	Підготовка до письмової контрольної роботи, передбаченої навчальним планом	10	20
4	Підготовка до залікової роботи	20	40
	Разом	72	110

6. Індивідуальні завдання

Індивідуальне завдання передбачає написання здобувачами реферату. Текст реферату повинен вміщувати огляд наукових та інших джерел з обраної теми. В рефераті необхідно не лише висвітлити відповідну наукову інформацію (скорочено передати зміст використаних джерел або їхніх частин), а й продемонструвати власне ставлення до неї, тобто зробити узагальнюючі висновки. Під час написання реферату здобувач повинен продемонструвати вміння самостійно аналізувати, систематизувати, класифікувати й узагальнювати наукову інформацію. Реферат може містити аналіз і критику відповідних теорій.

Орієнтовні теми рефератів

1. Сім'я та шлюбно-сімейні відносини в умовах російсько-української війни.
2. Сім'ї ветеранів і учасників бойових дій: напрями та перспективи досліджень.
3. Сім'ї внутрішньо переміщених осіб: напрями та перспективи досліджень.
4. Сучасне батьківство: стереотипи й нові тенденції.
5. Гендерні стереотипи та їхній вплив на рольові очікування подружжя.
6. Рольові конфлікти та їхній вплив на стосунки в сучасній сім'ї.
7. Сімейний конфлікт як прояв психологічної кризи особистості.
8. Стосунки поколінь у сучасній сім'ї: проблема формування діалогу.
9. Конфлікти батьків і підлітків: причини, перебіг, наслідки.
10. Психокорекційні програми та можливості їхнього впровадження для подолання сімейних конфліктів.
11. Роль асертивної поведінки в запобіганні сімейним конфліктам.
12. Сімейна медіація як метод врегулювання конфліктів.
13. Сімейне консультування як технологія запобігання конфліктам.
14. Сім'ї ветеранів і учасників бойових дій: напрями та перспективи досліджень.
15. Врегулювання конфліктів у сім'ях військовослужбовців і ветеранів.

7. Методи навчання

Викладання та навчання через ознайомлення із сучасними концепціями й практичними кейсами передбачають посилення практичної орієнтованості та творчої спрямованості у формі комбінації лекцій, семінарських занять, самостійної навчальної і дослідницької діяльності, розв'язування прикладних завдань.

Очікується, що на семінарських заняттях здобувачі демонструватимуть вміння самостійно мислити й формулювати не просто оригінальні, а, що набагато важливіше, логічні й обґрунтовані судження й висновки, які базуються не тільки на власних припущеннях, а будуються, виходячи з пройденого матеріалу та напрацювань і здобутків визнаних фахівців у конкретній галузі, включаючи полеміку з ними з демонстрацією вміння вести дискусію.

8. Методи контролю

Оцінювання знань здобувачів здійснюється на підставі результатів поточного та підсумкового контролю. Кожна окрема тема курсу передбачає використання різних видів роботи здобувачів: самостійну роботу, виконання тестових завдань, виступи на семінарських заняттях, участь у дискусіях, написання письмових робіт. З навчальної дисципліни "Соціальний маркетинг і реклама" здобувачі складають залік.

9. Схема нарахування балів (денне відділення)

Поточний контроль, самостійна робота, індивідуальні завдання								Залік	Сума
Розділ 1			Розділ 2		Контрольна робота, передбачена навчальним планом	Індивідуальне завдання	Разом		
Т1	Т2	Т3	Т4	Т5	1	30	60	40	100
3	3	3	3	3	15				

Т1, Т2 ... – теми розділів.

Схема нарахування балів (заочне відділення)

Поточний контроль, самостійна робота, індивідуальні завдання								Залік	Сума
Розділ 1			Розділ 2		Контрольна робота, передбачена навчальним планом	Індивідуальне завдання	Разом		
Т1	Т2	Т3	Т4	Т5	1	30	60	40	100
–	–	–	–	–	30				

Т1, Т2 ... – теми розділів.

Для допуску до складання підсумкового контролю (заліку) здобувач вищої освіти повинен набрати не менше 10 балів з навчальної дисципліни під час поточного контролю та самостійної роботи.

Критерії оцінювання навчальних досягнень

Під час вивчення навчальної дисципліни використання технологій штучного інтелекту (ШІ) здійснюється відповідно до Політики використання технологій штучного інтелекту Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна.

У межах дисципліни застосовуються такі моделі використання ШІ:

1. Модель “ШІ заборонено”.

Використання технологій штучного інтелекту не допускається під час виконання контрольних заходів, спрямованих на перевірку індивідуальних знань і сформованості компетентностей здобувача освіти, зокрема: усного опитування, модульних контрольних робіт, екзамену (заліку), якщо інше не визначено викладачем, інших видів оцінювання, для яких викладачем встановлено обмеження щодо використання ШІ.

2. Модель “ШІ як асистент”.

Під час підготовки до практичних занять, виконання індивідуальних завдань, рефератів, аналітичних оглядів та інших письмових робіт дозволяється використання ШІ для: пошуку та систематизації інформації, добору та первинного аналізу наукових джерел, пояснення складних понять, удосконалення структури тексту, перевірки граматики, стилю та оформлення, генерації ідей, плану роботи або прикладів.

Фінальний текст роботи, висновки, аналіз, інтерпретація результатів та прийняті рішення повинні бути самостійно підготовлені здобувачем освіти.

Декларування використання ШІ.

У разі використання технологій штучного інтелекту здобувач освіти зобов’язаний зазначити: назву сервісу або моделі ШІ; дату використання; характер допомоги (генерація ідей, пошук інформації, аналіз даних, генерація коду, редагування тексту тощо).

За вимогою викладача здобувач освіти повинен надати використані запити (prompts) або пояснити спосіб використання інструментів ШІ.

Недекларованe використання технологій штучного інтелекту або подання згенерованого ШІ матеріалу як власного результату навчальної діяльності розглядається як порушення принципів академічної доброчесності відповідно до внутрішніх нормативних документів Університету.

Робота на семінарських заняттях.

4–5 балів – послідовний, логічний, обґрунтований виклад матеріалу; вміння вільно формулювати аргументовані висновки та самостійно застосовувати знання в конкретних ситуаціях.

2–3 бали – спрощений і неповний виклад матеріалу; вміння систематизувати й узагальнювати інформацію, але неспроможність її аналізувати й формулювати аргументовані висновки.

0–1 бал – спрощений і неповний виклад матеріалу з допущенням помилок; невміння систематизувати й узагальнювати інформацію.

Контрольна робота, передбачена навчальним планом. Виконання завдань контрольної роботи оцінюється в цілому за **15-бальною** шкалою. За кожне питання максимальна оцінка складає **5 балів**. Відповіді на кожне питання оцінюються, виходячи з таких критеріїв:

5 балів – повний, правильний, послідовний, логічний, обґрунтований виклад матеріалу з відсутністю помилок; здатність до систематизації, узагальнення та аналізу інформації, до вільного формулювання аргументованих висновків; вміння встановлювати причинно-наслідкові зв’язки.

4 бали – повний, послідовний, логічний, обґрунтований виклад матеріалу; здатність до систематизації, узагальнення та аналізу інформації, до вільного формулювання аргументованих висновків; допущені незначні помилки не вплинули в цілому на загальне вирішення завдань.

3 бали – спрощений і неповний виклад матеріалу, коли завдання в основному виконані, але студент не володіє глибоко матеріалом, його знання мають розрізнений характер; здатність до систематизації й узагальнення інформації, але неспроможність її

аналізувати й формулювати аргументовані висновки; допущені окремі суттєві помилки, що вплинули на загальне вирішення завдань.

2 бали – спрощений і неповний виклад матеріалу; неспроможність самостійно робити узагальнення й висновки; допущені суттєві помилки, що значною мірою вплинули на загальне вирішення завдань.

1 бал – вкрай спрощений і неповний виклад матеріалу; неспроможність самостійно робити узагальнення й висновки; допущені суттєві помилки, завдання зовсім не вирішені.

Індивідуальне дослідне завдання. Текст реферату має вміщувати огляд наукових та інших джерел з обраної теми. В рефераті обов'язково має бути представлений критичний аналіз відповідних наукових теорій. Він повинен являти собою науковий, завершений матеріал, розглядати факти й дані, що розкривають взаємозв'язок між явищами й процесами, та містити щось нове, що відображало би авторське бачення обраної проблеми: узагальнення літератури, подальший розвиток наявного вже знання, аналіз результатів емпіричних досліджень. Виходячи з цього, визначаються структура індивідуального дослідного завдання, його мета, завдання, методологія дослідження й висновки.

Загальна оцінка за реферат поєднує дві складові: оцінку за текст (максимум складає **20 балів**) та оцінку процедури його захисту (максимум складає **10 балів**). Тривалість процедури захисту складає 5–7 хвилин. Процедура захисту передбачає обов'язкову наявність презентації. Максимальна кількість балів за індивідуальне дослідне завдання, яку може отримати здобувач/здобувачка, складає **30 балів**.

Виконання завдань залікової роботи оцінюється за **40-бальною** шкалою, виходячи з таких критеріїв:

35–40 балів – знання програмного матеріалу мають системний характер; повний, правильний, послідовний, логічний виклад матеріалу з відсутністю помилок; здатність до систематизації, узагальнення та аналізу інформації, до вільного формулювання аргументованих висновків; вміння встановлювати причинно-наслідкові зв'язки.

31–34 бали – знання й розуміння програмного матеріалу в повному обсязі; повний, послідовний, логічний, аргументований виклад матеріалу; здатність до систематизації, узагальнення та аналізу інформації, до вільного формулювання аргументованих висновків; допущені незначні помилки не вплинули в цілому на загальне вирішення завдань.

21–30 балів – знання й розуміння тільки основного програмного матеріалу; спрощений і неповний виклад матеріалу, коли завдання в основному виконані, але студент не володіє глибоко матеріалом, його знання мають розрізнений характер; здатність до систематизації й узагальнення інформації, але неспроможність її аналізувати й формулювати аргументовані висновки; допущені окремі помилки, що вплинули на загальне вирішення завдань.

11–20 балів – знання й розуміння основного програмного матеріалу мають поверхневий характер; спрощений і непослідовний виклад матеріалу; здатність до систематизації й узагальнення інформації, але неспроможність самостійно робити висновки; допущені суттєві помилки, що вплинули на загальне вирішення завдань.

0–10 балів – знання й розуміння основного програмного матеріалу мають неповний характер; спрощений і неповний виклад матеріалу з допущенням суттєвих помилок; нездатність до систематизації й узагальнення інформації; допущені суттєві помилки, що значною мірою вплинули на загальне вирішення завдань.

Шкала оцінювання

Сума балів за всі види навчальної діяльності протягом семестру	для дворівневої шкали оцінювання

90–100	зараховано
70–89	
50–69	
1–49	не зараховано

10. Рекомендована література

Основна література

1. Неурова А., Романишин А. Профілактика та вирішення конфліктів у сім'ях військовослужбовців: психологічний фронт родини / Вид. 2-ге, переробл. та доп. Київ : Медпринт, 2026. 139 с.
2. Психологія сім'ї : підручник / за ред. В.М. Поліщука. Суми : Університетська книга, 2021. 248 с.
3. Слюсар Л.І. Резиль'єнтність сім'ї в умовах довготривалої війни в Україні. *Демографія та соціальна економіка.* 2025. № 2(60). С. 3–19. https://doi.org/10.15407/dse2025.02.003.
4. Сучасна харківська сім'я в соціологічному вимірі : звіт за результатами дослідження / С.М. Аніпченко, Р.І. Борисов, С.М. Вакуленко, О.С. Зубарєв, Л.Г. Сокурянська / за редакцією Л.Г. Сокурянської. Видавництво "Парус-Друк". 2020. 64 с.
5. Шмаленко Ю.І., Цільмак О.М., Погребняк О.Г. Психологія конфлікту : навчально-методичний посібник. Одеса : Нац. ун-т "Одеська юрид. академія", 2026. 288 с.

Допоміжна література

1. Концепція державної сімейної політики від 17.09.99 р. № 1063-XIV. *Відомості Верховної Ради України*. 1999. № 46–47. URL: http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1063-14.
2. Сімейний кодекс України. URL: http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/2947-14.
3. Актуальні проблеми сімейного насильства : монографія / Перцева Т.О., Огоренко В.В., Кожина Г.М., Зеленська К.О., Носов С.Г., Терьошина І.Ф., Гненна О.М., Мамчур О.Й., Тимофєєв Р.М., Шорніков А.В.; за заг. ред. проф. Т.О. Перцевої та проф. В.В. Огоренко. Дніпро, 2021. 188 с.
4. Батьківство під час війни: що змінюється. Дослідження досвіду військових та їхніх партнерок. Київ, 2023. 64 с.
5. Березовська Л.І. Психологія конфлікту : навчально-методичний посібник / Л.І. Березовська, О.С. Юрків. Мукачево : МДУ, 2016. 201 с.
6. Білоус В. Концептуальні підходи до профілактики домашнього насильства в сім'ях ветеранів війни. *Ввічливість. Humanitas*. 2025. № 6. С. 11–20. https://doi.org/10.32782/humanitas/2025.6.2
7. Білоус В. Раннє виявлення ризиків домашнього насильства в сім'ях ветеранів війни: інструменти соціальної роботи в територіальній громаді. *Ввічливість. Humanitas*. 2026. № 2. С. 12–20. https://doi.org/10.32782/humanitas/2026.2.2
8. Валанцік К. Комунікація в надзвичайних ситуаціях – пандемія Covid-19 у прийомних сім'ях. Організація та принципи роботи. *Журнал Прикарпатського університету імені Василя Стефаника*. 2023. Т. 10. № 3. С. 190–200.
9. Василенко І.А. Особливості стосунків подружжя у сім'ях різного типу за задоволеністю шлюбом. *Габітус: науковий журнал з соціології та психології*. 2021. Вип. 24. Том 2. С. 20–24.
10. Вінс В.А., Кобільнік С.В. Роль емоційного інтелекту у вирішенні сімейних конфліктів. *Дніпровський науковий часопис публічного управління, психології, права.* 2022. Випуск 5. С. 53–57. https://doi.org/10.51547/ppp.dp.ua/2022.5.9

11. Гладун О., Курило І., Шушпанов Д., Аксьонова С. Концептуальні дослідження демографічної резильєнтності українського суспільства. *Демографія та соціальна економіка*. 2024. № 4(58). С. 45–64. https://doi.org/10.15407/dse2024.04.045.

12. Гоць А.А. Материнство як соціальний інститут суспільства: актуальні аспекти сучасності. *Габітус: науковий журнал з соціології та психології.* 2024. Вип. 61. С. 38–43. https://doi.org/10.32782/2663-5208. 2024.61.6.

13. Денисенко А.О., Барабаш В.В. Особливості ставлення жінок до "цивільного" чоловіка. *Габітус: науковий журнал з соціології та психології.* 2021. Вип. 26. С. 168–172.

14. Долга Т.О., Мельник Ю.С., Тимош Ю.В. Комунікативні бар'єри в сім'ї: психолінгвістичний аналіз та консультування з урахуванням вікової специфіки. *Наукові записки ЛДУБЖД. Педагогіка і психологія*. 2025. № 1(5). С. 187–191. https://doi.org/10.32782/3041-1297/2025-1-25

15. Дослідження стосунків в українських подружніх парах. Київ : UNFPA, Посольство Великої Британії в Україні, 2021. 27 с.

16. Коломієць Т.В., Івіна М.Ю. Конфлікти в сім'ях військовослужбовців: теоретичні засади дослідження та практичні підходи до вирішення. *Вісник НТУУ "КПІ". Політологія. Соціологія. Право*. 2024. Випуск 4(64). С. 6–14. https://doi.org/10.20535/2308-5053.2024.4(64).322677

17. Крімер Б. Сімейна політика в повоєнних умовах: висновки для України. *Демографія та соціальна економіка.* 2023. № 4(54). С. 3–20.

18. Курило І., Аксьонова С., Гаврилюк О. Населення України. Нариси про демографічний стан країни у перше тридцятиріччя незалежності. НАН України, Ін-т демографії та соціальних досліджень імені М.В. Птухи. Київ : Наукова думка, 2023. 168 с.

19. Liudmyla Sokurianska, Svitlana Vakulenko Повсякденність сучасної сім'ї: практики та ризики в умовах суспільства, що змінюється (кейс Харкова). *Вісник ХНУ імені В.Н. Каразіна. Серія "Соціологічні дослідження сучасного суспільства: методологія, теорія, методи"*. 2020. Т. 45. С. 58–68.

20. Логвиненко В., Грицанюк В., Білецький О., Іванів А. Трансформація моделі батьківства в Україні: роль міжнародних організацій у розвитку гендерно чутливої соціальної роботи з чоловіками. *Ввічливість. Humanitas*. 2026. № 2. С. 100–107. https://doi.org/10.32782/humanitas/2026.2.13

21. Можаровська Т.В. Психологічна безпека як ключовий концепт сімейного благополуччя у свідомості українців. *Габітус: науковий журнал з соціології та психології.* 2021. Вип. 27. С. 141–144.

22. Ніколаєв Л.О., Скляренко С.Р. Розвиток ассертивності як компонент позитивної психотерапії сімейних конфліктів. *Ментальне здоров'я*. 2025. № 4. С. 136–140. https://doi.org/10.32782/3041-2005/2025-4.22

23. Павлюк М.М., Архипенко Н.М. Особливості подружніх конфліктів та шляхи їх подолання. *Габітус: науковий журнал з соціології та психології.* 2020. Вип. 2(18). С. 150–158.

24. Петрунько О.В., Склярук А.В. Міжособистісна комунікація та реплікація досвіду в проблемних сімейних системах. *Вчені записки Університету "КРОК"*. 2022. № 2(66). С. 173–183.

25. Петяк О., Ксінчук К., Козельський В. Міжособистісна комунікація та емоційна близькість як ресурс подолання сімейних конфліктів. *Науковий журнал "Psychology Travelogs"*. 2025. № 3. https://doi.org/10.31891/PT-2025-3-7

26. Потапчук Є.М. Чинники міжособистісної сумісності майбутніх шлюбних партнерів. *Габітус: науковий журнал з соціології та психології.* 2021. Вип. 24. Том 2. С. 167–171.

27. Саврасов М.В., Панасенко Е.А., Семенков Г.Л. Сімейний конфлікт як психологічна криза: адаптаційні стратегії особистості. *Габітус: науковий журнал з соціології та психології.* 2025. Вип. 73. С. 217–221. https://doi.org/10.32782/2663-5208

28. Сингаївська І.В., Лукаш Ю.С. Психологічна допомога при вирішенні подружніх конфліктів. *Вчені записки Університету "КРОК"*. 2021. № 1(61). С. 251–257. https://doi.org/10.31732/2663-2209-2021-61-251-257

29. Сільвестрова О., Майборода О., Карпінчук Л. Проблема домашнього насильства в контексті глобальних викликів соціальній роботі. *Ввічливість. Humanitas*. 2024. № 5. С. 131–138. https://doi.org/10.32782/humanitas/2024.5.19

30. Слюсар Л.І. Специфіка батьківства у сім'ях різних типів: проблеми, ризики та шляхи їх мінімізації. *Демографія та соціальна економіка.* 2017. № 3(31). С. 24–36.

31. Слюсар Л. Українська сім'я в умовах війни. *Демографія та соціальна економіка.* 2023. № 2(52). С. 3–20.

32. Солощук Л.В., Трач Х.В. Принципи забезпечення гармонійного спілкування у міжкультурному родинному дискурсі. *Слобожанський науковий вісник. Серія: Філологія*. 2024. Випуск 6. С. 49–58. https://doi.org/10.32782/philspu/2024.6.8

33. Соціальний конфлікт: інноваційні комунікативні технології врегулювання: практичний посібник [Г.М. Бевз, І.В. Петренко, А.І. Гусєв, В.І. Давидов, О.В. Івачевська, Н.С. Малєєва, О.Г. Цукур] / за наук. ред. Г. М. Бевз, І. В. Петренко; Національна академія педагогічних наук України, Інститут соціальної та політичної психології, 2020. 144 с.

34. Соціальні комунікації інформаційного суспільства: теоретичні та прикладні аспекти : монографія / під заг. ред. А.Г. Гудманяна, С.М. Ягодзінського. К. : Талком, 2020. 260 с.

35. Степаненко В. Документація для організації процесу надання соціальної послуги медіації у профілактиці конфліктів серед вразливих груп населення. *Ввічливість. Humanitas*. 2025. № 3. С. 153–161. https://doi.org/10.32782/humanitas/2025.3.20

36. Субашкевич І.Р., Прудніков О.А. Соціально-психологічні особливості дитячо-батьківських відносин. *Габітус: науковий журнал з соціології та психології.* 2021. Вип. 23. С. 213–216.

37. Хоржевська І.М., Гречешнюк І.В. Емоційний стан дитини в ситуації розлучення батьків. *Габітус: науковий журнал з соціології та психології.* 2021. Вип. 30. С. 185–189.

38. Хоржевська І.М., Погорєлова А.Ю. Особливості емоційного стану дитини з неповної сім'ї. *Габітус: науковий журнал з соціології та психології.* 2021. Вип. 32. С. 125–128.

39. Цьомик Х.Б. Психологічна сутність подружніх взаємин у зарубіжних та вітчизняних дослідженнях. *Габітус: науковий журнал з соціології та психології.* 2021. Вип. 24. Том 2. С. 177–183.

40. Чернета С., Білоус О. Теоретичні засади дослідження домашнього насильства в сім'ях ветеранів війни. *Ввічливість. Humanitas*. 2025. № 3. С. 179–186. https://doi.org/10.32782/humanitas/2025.3.23

Додаток 1

Додаток до робочої програми навчальної дисципліни “Родинні комунікації та методи врегулювання сімейних конфліктів”

Дію робочої програми продовжено: на 2026/2027 н. р.

Заступник директора навчально-наукового інституту соціології та медіакомунікацій з навчальної роботи

_____ В’ячеслав НІКУЛІН
(підпис) (прізвище, ініціали)

“____” _____ 2026 р.

Голова науково-методичної комісії навчально-наукового інституту соціології та медіакомунікацій

_____ Юлія СОРОКА
(підпис) (прізвище, ініціали)

“____” _____ 2026 р.